

FRANSA'DA KOOPERATİFÇİLİK VE SÜREKLİ KOOPERATİFÇİLİK EĞİTİMİ DENEYİ : KOOPERATİF KOLEJİ (1)

Doç. Dr. Rıdvan KARALAR

BİRİNCİ BÖLÜM : FRANSA'DA KOOPERATİFÇİLİK

I. GİRİŞ

Fransa ekonomisinde kooperatif kesim, önemli bir yer tutmaktadır. Fransız toplumunda kooperatiflerin önemini, yalnızca sayısal verilerle değerlendirmek yeterli değildir. Kooperatiflerin ekonomik işlevlerinin yanısıra, toplumsal etkinlik ve bilinçlenme açısından değerlendirilmesi, gerçeği daha iyi yansıtmaktadır.

Ekonomik açıdan kooperatiflerin Fransa'daki yerine ilişkin olarak, aşağıdaki bilgilere kısaca değinmek gerekir (2):

- (1) Bu yazının hazırlanmasında «Fransa'da Kooperatifçilik Eğitimi» konusunda yerinde yaptığımız incelemelerden, bu konuda Profesörler Kuruluna sunduğumuz «İnceleme sonuçlarına ilişkin rapor»dan yararlanılmıştır. Ayrıca, şu kaynaklardan da yararlanılmıştır: **Collège Coopératif (Paris), Livre 1973-1974**, Paris, 1973, 33 s.; **Collège Coopératif (Paris), Livret du Quinzième Anniversaire (1958-1973)**, Paris, 1974 45 s.
- (2) **Information Coopératives**, Kasım, 1974, S. 7, 16 s.

1- Tarımsal Kesim Kooperatifleri

Bunları üç ayrı bölümde inceleyebiliriz.

A- Tarımsal Kooperatifçilik: Bu kooperatiflerin iş hacmi yıllık 45 milyar Frank dolayındadır. Bu alandaki kooperatif işletme sayısı 5092'dir. Ayrıca, 14.000 tarımsal hizmet kooperatifinin de göz önünde tutulmasıyla bu sayı 19.092'ye yükselmektedir.

B- Tarımsal Kredi Kooperatifçiliği : Tarım kesimine gerekli mali olanakları sağlamayı amaçlayan bu kooperatiflerin toplam üye sayısı 2 milyon dolayındadır. Bu kooperatiflerin tarımsal krediye ayırdıkları miktar, 1973 yılında 138,5 milyar Frank'tır.

C- Tarımsal Yardımlaşma Kooperatifçiliği: Bu alanda örgütlenilen yardımlaşma sigortasının yıllık ödenti geliri 2 milyar Frank'tır. Sosyal yardımlaşma amacıyla yapılan ödeme ise yıllık 20 milyar Franktır. Ülkenin çeşitli yerlerine yayılmış 28.000 sigorta acentesi vardır.

2- Kooperatif Kredisi

Tarımsal nitelikte olmayan üreticilere kısa, orta ve uzun dönemli krediler vermeyi amaçlar. Bu alandaki kooperatif işletmeler 100 ayrı şube olarak örgütlenmişlerdir. Konsolide bütçeleri 4 milyar Franktır.

3- Tüketim Kooperatifçiliği

Bu alandaki ilk kooperatifsel örgütlenme 19. Yüzyılın sonuna rastar. Özellikle, fiyatların aşırı yüksekliği, perakendeci ve toptancıların dürüst davranmamaları, bu kooperatiflerin kuruluş ve gelişmesini hızlandırmıştır.

Fransa'daki tüketim kooperatifleri üretim kesimine de el atmışlardır. Tüketim kooperatiflerinin denetim laboratuvarıyla donanmış 15 fabrikası vardır. Bu fabrikaların «Coop» markası altında üretimini yaptığı 300'den çok madde vardır.

Kooperatiflerin şimdiki alışkanlıklara uydurulmuş mağazaları da vardır. Geleneksel satış yerlerinin dışında (bunların sayısı 1973'de 4550, 1974'de 3802'dir) belirli gereksinimleri karşılayan farklılaştırılmış satış birimleri de vardır.

1974 yılı sonunda, tüm mağazalar toplam olarak 545 bin m²'lik yüzeye ve 7149 satış yerine ulaşmıştır. Buna postayla satışı da eklemek gerekir. 1973 yılındaki 9 milyar Franklık satış hacmi, bu harekete önemli bir ağırlık

kazandırmıştır. Bu kooperatifler, 3 milyonluk bir aile kitlesini bir araya toplamaktadır.

Tüketicinin korunması amacıyla önemli çabalara girişilmiştir. Bu amacı yüklenenler, 1912'de kurulmuş olan Tüketici Kooperatifleri Ulusal Federasyonu ile 1955 yılında kurulan Analiz ve Araştırma Kooperatif Laboratuvarıdır. Bu Labaratuar, kâr amacı gütmeyen bir dernektir. Son bilimsel araştırmalarla ürünlerin analizini yapıp, sonuçları bir bültenle duyurmaktadır.

Bu alanda kurulmuş, Tüketici Kooperatifleri Ulusal Federasyonunun hizmetleri, tüketicilere ve üye kooperatiflere yöneliktir. Federasyon, kooperatiflere eğitim, denetim, bilgi ve veri sağlama alanında yardım etmektedir. Tüketicilere daha uygun yasaların çıkarılması için çalışmalar yapılmakta; tüketicilerle doğrudan ilişkiler sürdürülmektedir.

4- Konut Kooperatifçiliği

Konut alanında kooperatif hareket, 20. Yüzyılın başlarında örgütlenmiştir. Konut kooperatifçiliği iki ayrı yapıda gelişmiştir. Birinci tür olan H.L.M. konut kooperatifçiliğinde sosyal konut yapımı söz konusudur. Bu kooperatifler 1945 yılından beri, 310.000'den çok konut yapımını gerçekleştirmiştir. Yılda ortalama olarak 20.000 konut yapılmaktadır. 1908'de kurulan H.L.M. Kooperatifleri Ulusal Federasyonu, 238 H.L.M. konut kooperatifini kapsamaktadır.

İkinci tür kooperatifçilikte, Devlet yardımı ağırlık taşımamakta ve konutlar daha çok lüks nitelikte olmaktadır. Bu kooperatiflerin gerçekleştirdikleri yıllık konut sayısı 5.000 dolayındadır. 40.000 aile bu kooperatiflerde toplanmıştır. Bu hareketin gelişimine katkıda bulunan konut kooperatifçiliği ulusal merkezi, bir üst örgüt niteliğindedir.

5- İşçi Üretim Kooperatifçiliği

Bu kooperatiflerin yıllık iş hacmi 2,5 milyar Franktır. Ortak sayısı 30.000 dolayındadır. İnşaat kesimi, basın, telefon, cam gibi alanlarda çalışmalar yapılmaktadır. İşçi üretim kooperatiflerinin sayısı 550'dir. Bunlardan 350'si 1945 yılından bu yana 200'ü ise en az 10 yıldan beri çalışmaktadır.

1961 yılında 500 milyon Frank olan yıllık iş hacmi hızla gelişerek 1965'de 1 milyar Frank'ı aşmış ve bugünkü düzeyine ulaşmıştır.

Verilen rakamlar ne kadar önemli olursa olsun, asıl önemli olan uğraşların başında yer alan insan etmenidir. Bu açıdan kooperatifler çeşitli eylemlerde bulunmaktadırlar. Başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz:

- a) İşletmeyi, işgüçlerini sunanların denetimi altına sokmak.
- b) İşletmenin sunabileceği gelişme olanaklarının tümünden herkesi yararlandırmak.
- c) Zorunlu olarak kabul ettirilen bir işletme disiplini yerine, tartışılmış bir iş örgütlemesi koymak.
- d) Yöneticilerin seçimini, yabancı kapital sahiplerinden ortak işçilere aktarmak.
- e) Gelecekteki gelişme için, yedekleri iş ortaklığı olan işletme için alıkoymak.
- f) İnsan etmeninin ekonomik etmeden daha önemli olduğunu belirtmek için, işçi üretim kooperatifleri işleterek insan kaynağını ortaya koymak ve öngörme aracı olarak «kooperatif bilançosu» tasarlayarak uygulamaya geçmek. Kooperatif bilançosu, işletme, içersinde demokratiyi, eğitimi, bilgilendirmeyi, katılmayı ve sosyal ve mesel ortamı göz önünde tutmaktadır.

6- Deniz Kooperatifçiliği

Bu kooperatifler, balıkçılık ve deniz taşımacılığı alanında çalışmalar yapmaktadırlar. Fransız deniz ürünlerinin ton olarak % 45'ini, değer olarak da % 55'ini sağlarlar. İş hacimleri, yıllık 500 milyon Franktır. 12.000'e yakın çeşitli tonajda gemileri vardır. Balıkçı üye sayısı 34.000 kişidir. Toplam olarak 200.000 kişinin yaşamını sağlarlar.

Deniz kooperatifçiliği alanında 4 çeşit kooperatifsel eylemden söz edilebilir:

a) Gemi ve avcılık için gerekli araç, gereç sağlayan kooperatifler: Bu kooperatiflerin 1971 yılındaki sayısı 56'dır. Yıllık iş hacimleri toplamı 14 milyon Franktır.

b) Konserve kooperatifleri: Konserve yapmak ve kooperatif fabrikalarının bu ürünlerini pazarlamakla yükümlü kuruluşlardır. Kurulan birliğin 5 konserve fabrikası vardır. 1972 yılındaki iş hacmi 65 milyon Franktır.

c) İstiridye kooperatifleri: Bu kooperatifler özel olarak ıstiridye yetiştirme amacıyla kurulmuşlardır. Bu alanda 21 kooperatif bulunmaktadır. Yıllık toplam iş hacimleri 20 milyon Franktır.

d) Gemi Kooperatifleri: Bunların amacı gemi sağlamaktır. Bu alanda kurulu 4 kooperatif vardır. Bunların kendi malı olan 52 gemileri bulunmaktadır. Ayrıca, 150 gemiyi de ortak yada işletmeci olarak çalıştırmaktadırlar. Toplam üye sayısı 1500 dolayındadır. Yıllık iş hacimleri 75 milyon Franktır.

II. KOOPERATİFÇİLİKLE İLGİLİ KURULUŞLAR

Fransa'daki kooperatiflerle ilgili kuruluşları iki ayrı yapıda incelemek gerekir. Bu inceleme, üst örgütlenme ve eğitsel örgütlenme açılarından olacaktır.

1- Üst Örgütlenme

Kooperatifler ve birlikler, federasyonlar yada konfederasyonlar kurabilir, bunlara girebilirler. Genel çıkarların temsil edilmesi ve savunulması, ortak hizmetlerin örgütlenmesi, toplu pazarlık görüşmelerinin sonuçlandırılması, anlaşmazlıkların çözülmesi, kooperatifçilik propagandasının yapılması, yetişkin uzman sağlanması gibi çeşitli amaçların gerçekleştirilmek istenmesi, kooperatifçilikte üst örgütlenmeyi üzendirici olmaktadır.

Fransa'daki federasyonlar ve konfederasyonlar yasal açıdan sendika yada birlik biçiminde örgütlenebilirler. Üye kuruluşların ödentileri ile desteklenirler. Ticari nitelikte herhangi bir işle uğraşamazlar. Kamu kurumları, bu örgütleri temsilci olarak tanır.

Fransa kooperatifçiliği, üst örgütlenmede çeşitli aşamalardan geçmiş en sonunda bir tek ulusal birliğe bağlı, çeşitli konfederasyonlar, federasyonlar ve birlikler bu yapıyı oluşturmuştur.

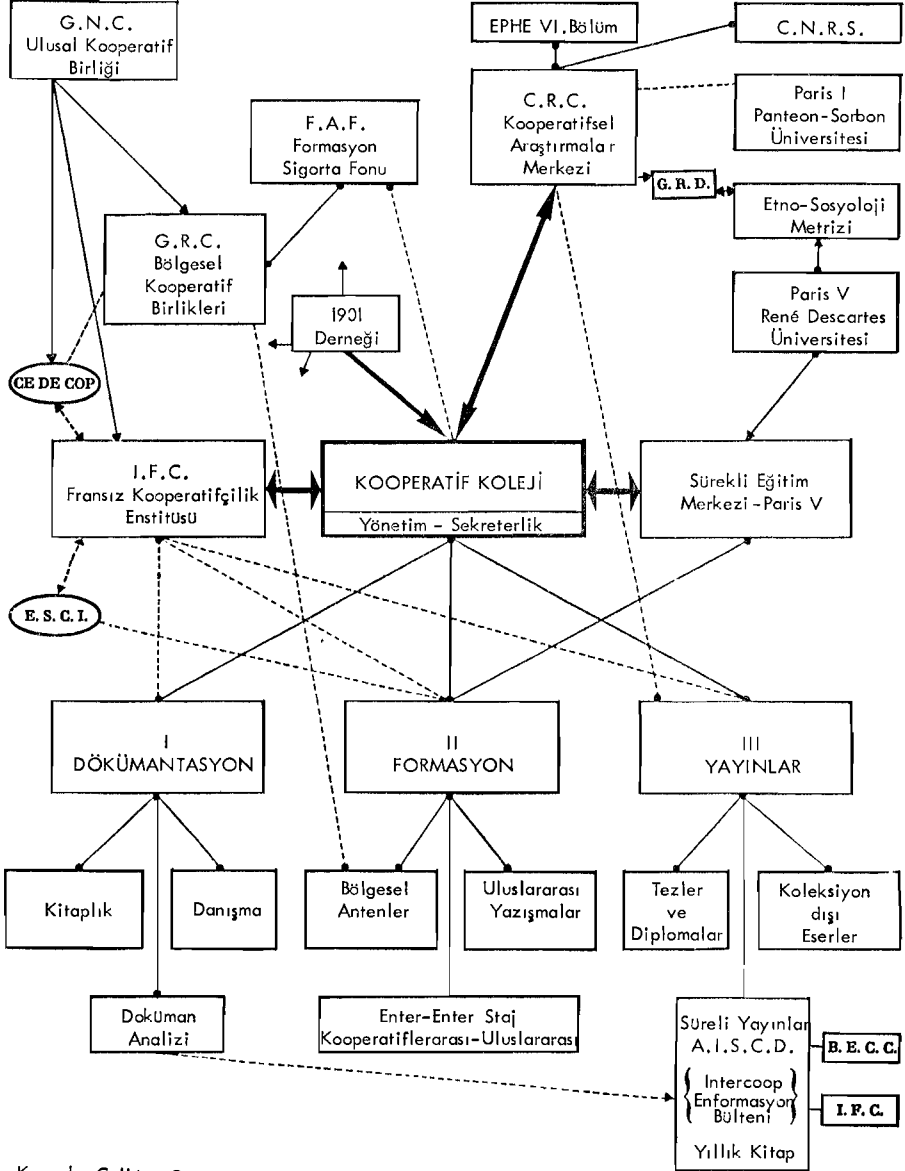
Ulusal Kooperatifçilik Birliği (G.N.C.), ülkede bulunan tüm kooperatifçilik alanlarını kapsayacak biçimde örgütlenmiştir.

Ulusal Kooperatifçilik Birliğini oluşturan konfederasyonlar şunlardır:

1. Ulusal Yardımlaşma, Tarımsal Kooperatifçilik ve Tarımsal Kredi Konfederasyonu (C.N.M.C.C.A.)
2. İşçi Üretim Kooperatif İşletmeleri Genel Konfederasyonu (C.G.S.C. O.P.)
3. Ulusal Tüketici Kooperatifleri Federasyonu (F.N.C.C.)
4. Konut Kooperatifçiliği Ulusal Merkezi (C.N.C.H.)
5. Kooperatif Kredisini Birliği (U.C.C.)
6. Denizcilik Yardımlaşma Kredi Kurumları Konfederasyonu (C.O.C.M.M)
7. Ulusal (HLM) Kooperatif Şirketleri Federasyonu (F.N.S.C. «H.L.M.»)

KOOPERATİF KURULUŞLAR

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Kaynak: Collège Coopératif, Livret 1973-1974, s.31.

Şizelge (I): FRANSA'DA KOOPERATİF EĞİTİMİNDE ÖRGÜTLENME

Notlar

- EPHE : Ecole Pratique des Hautes Etudes
Pratik Yüksek İncelemeler Okulu
- I.F.C. : Institut Français de la Coopération
Fransız Kooperatifçilik Enstitüsü
- B.E.C.C. : Bureau d'Etudes du Collège Coopératif
Kooperatif Koleji İnceleme Bürosu
- A.I.S.C.D. : Archives Internationales de Sociologie de la Coopération et du
Développement
Uluslararası Kooperatifçilik ve Kalkınma Sosyolojisi Arşivleri
- C.N.R.S. : Centre National des Recherches Scientifiques
Ulusal Bilimsel Araştırmalar Merkezi
- F.A.F. : Fonds d'assurance Formation
Formasyon Sigorta Fonu
- G.N.C. : Groupement National de la Coopération
Ulusal Kooperatifçilik Birliği
- G.R.C. : Groupements Régionaux de la Coopération
Bölgesel Kooperatifçilik Birlikleri

2- Eğitsel Örgütlenme

Yukarıdaki üst örgütlenme ile yakından ilgili olan eğitsel örgütlenmenin genel yapısı çizelge (1) deki gibidir.

1971 yılında kurulmuş bulunan, **Fransız Kooperatifçilik Enstitüsü**, I.O.E.C. ve I.F.A.C.'nin birleşmesinden doğmuştur. Statüsüne göre görevi, kooperatif eylemin dayandığı ilkelerin gelişimine katkıda bulunacak her türlü inceleme, araştırma ve eyleme özendirmek, bu işlere girişmek yada bunları geliştirmek; kooperatifçiliğin gelişimini sağlamak için çalışmaların sonucunu her türlü iletişim ve bilgi verme araçları ile yaymaktır.

Enstitü ayrıca, bir çok bölgede ve ilde bulunan kooperatifsel inceleme ve eylem kümelerini de kapsamına almaktadır. Kooperatif araştırma ve incelemeleri de çeşitli ülke uygulamalarını içeren (Revue des Etudes Coopératives» adlı bir dergi yayınlamaktadır.

1959 yılında kurulan Kooperatif Kolejinin (College Coopératif) amaçları şunlardır: Bir yandan Paris Yüksek Öğrenim kurumları ile Kooperatif kesimin yada kollektif ekonominin profesyonel ortamı arasında, öte yandan Fransız Pedagojik ve kültürel yapısı ile Fransız yada Fransızca konuşan yabancı öğrenci yada stajyerler arasındaki ilişkileri geliştirmek.

III. ÇEŞİTLİ KURULUŞLARDAKİ KOOPERATİF EĞİTİMİ

Eğitsel örgütlenme konusunda verdiğimiz Çizelge (1) de Fransa'daki kooperatifçilik eğitiminin temel çatısı ortaya konmuştur.

Kooperatif Koleji, Uluslararası Kooperatifçilik Yüksek Okulu ve Tarımsal Kooperatifçilik Ulusal Merkezi Kooperatifçilik konusunda, temel eğitim kurumlarıdır. Bu kurumların yanı sıra, Üniversitelerde, orta öğretim kurumlarında ve tüm kooperatiflerin kendi bünyelerinde çeşitli nitelikte kooperatif eğitime yer verilmektedir.

Fransız Üniversitelerinde, kooperatifle ilgili dersler pek yaygın bir düzeye ulaşmamıştır. Bu konudaki görev daha çok, yukarıda sözünü ettiğimiz kurumlara bırakılmıştır.

Paris Hukuk Fakültesi, kooperatifçilik eğitime yer vermektedir. Buradaki «kooperatifçilik» dersi seçimlidir. Ders özellik olarak, İş Hukukuna yakın bir şekildedir. Derste daha çok, kooperatifçilik ekonomisi ve kooperatifçilik hukukuna ağırlık verilmektedir. Öğrencilere çeşitli kitaplar yada makaleler kaynak olarak gösterilmekte, bu kaynaklara dayalı aktif öğretim yapılmaktadır.

Kooperatifçilik eğitime, Tarım Bakanlığına bağlı **Tarım Okullarında** daha fazla ağırlık verilmektedir. Bu okullar da üniversite düzeyinde diploma vermektedirler. Okulu bitirenler Ziraat Mühendisi ünvanını alırlar.

Uluslararası Kooperatif Birliği (ICA) Fransa'da çeşitli eğitim eylemlerinde bulunmaktadır. İlk okul düzeyinde tüketicilerin korunması yolundaki eğitimi güçlendirmek için, bu okul öğretmenlerini ICA yetiştirmektedir. Orta öğretimdeki kooperatifçilik eğitimi için, Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenleri bu merkeze göndermekte, Merkez çeşitli sürelerde öğretmenleri yetiştirmektedir. Öğretmenlere Öğretim materyali, staj gibi olanakların sağlanmasında ICA'nın önemli yeri vardır. Ayrıca, ICA'daki elemanlar çeşitli öğretim kurumlarına zaman zaman giderek kooperatifçilik konusunda konferanslar vermektedir.

Öğretim kurumlarına ilişkin eylemlerin yanı sıra Uluslararası Kooperatif Birliği, daha çok dağıtım, pazarlama kooperatiflerinin örgütlendirilmesi alanında çalışmalar yapmaktadır. Bu tür kooperatif elemanlarının yerinde yetiştirilmesi, kooperatif sorunlarının çözülmesi ICA'nın önemli görevlerindedir.

ICA'nın bu tür eylemleri, İsviçre'de de sürdürdüğünü belirtmekte yarar vardır.

Fransız kooperatif kurumları ve kooperatif koleji dış ülkelerin kooperatif eğitiminde de yardımcı olabilmektedir. Örneğin, bu kurumlar Senegal'de ve Tunus'da kooperatif okulları kurmuşlardır.

İKİNCİ BÖLÜM : KOOPERATİF KOLEJİNİN EĞİTİM SİSTEMİ

I. EĞİTİMİN GENEL ÇİZGİLERİ

Kooperatif koleji, kooperatifçilik alanında sürekli eğitim yapan ve bu eğitimde çeşitli aşamaları göz önünde bulunduran dernek statüsünde bir kuruluştur.

Kooperatif koleji, 1958 yılında kurulmuş, 1901 yılındaki yasa çerçevesinde 1959'da tescil edilmiştir. O günden bu yana, üniversite öğretim yılına paralel olarak eylemlerde bulunmuş, üniversiteleri ve kooperatifleri bir araya toplayan bir kurum niteliğine bürünmüştür.

Kolej, kooperatifsel kalkınmaya uygulanan sosyal ve ekonomik bilimler alanında uzmanlaşmak isteyen Fransız yurttaşları ile yabancı öğrenci ve stajyerleri kabul eder, yetiştirir, onlara yol gösterir. Kolej, hükümetlerin yada ilgili kurumların isteği üzerine, az gelişmiş ülkelere kooperatifsel yetiştirme amacıyla teknik yardımlar yapan, çalışmalar düzenler.

Stajlar, soruşturmalar ve yazışmalar aracılığıyla, yetişkinlerin sürekli eğitiminde, en uygun koşulların saptanmasına çaba gösterilir.

Kooperatif koleji, ulusal ve uluslararası düzeyde kooperatif hareket ve örgütleriyle olduğu kadar, kooperatif ekonomisi ve sosyolojisi alanında araştırma yapan üniversiteler yada yarı üniversiter enstitüsü, büro, merkez, kürsü ve seminerlerle de sıkı ilişkiler kurmaktadır.

Özellikle 1972'den bu yana, kendi deneylerine dayanarak, sosyal ekonominin meslek kesimleri ile Fransız Üniversitelerinde yer alan yeni sürekli eğitim bölümleri arasındaki organik ve işlevsel bağların gelişmesine katkılarda bulunmaktadır.

Sürekli mesleki eğitime ilişkin mevzuat çerçevesinde, kooperatif koleji, yeni gelişmelere tümüyle açıktır. 16 Temmuz 1974 tarihli yasanın 14. maddesinin 3. fıkrasına göre, Başbakanca formasyon vergisinin % 10'unu toplamaya yetkili kılınmıştır.

Kooperatif koleji, ülke içersinde aynı alanda eylem gösteren kuruluşlarla uyumlaşma sağlama amacının gerçekleşmesi çabalarının bir örneği olarak, Fransız Kooperatifçilik Enstitüsü ile anlaşmalar yapmıştır. Üç yıl süreli olan bu anlaşmaya göre:

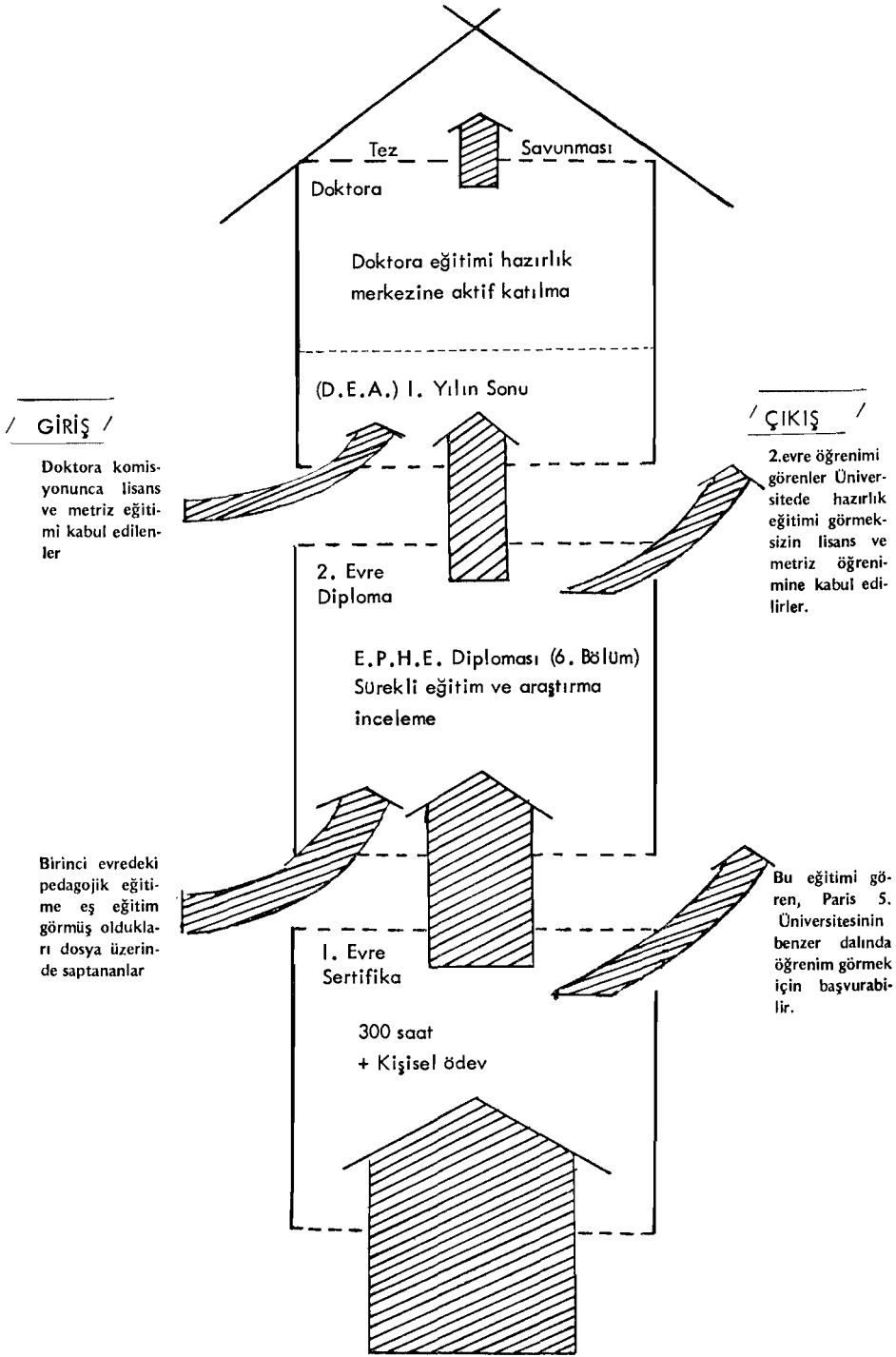
- Kooperatifler arası bir kitaplık kurulması. Kooperatifsel İncelemeler Binasında (Maison des Etudes Coopératives) kurulan kitaplık servisi, şimdiden 15.000 kitap ve süreli yayını kapsamaktadır.
- İki düzeyde kooperatifler arası ve üniversiteler arası sürekli eğitim servisi kurulmasını incelemek ve uygulamaya koymak:
 - (i) Kooperatifler arası - uluslar arası yıllık stajlar düzenlemek
 - (ii) Bölgesel kooperatifler arasında ilişkiler kurmak
- Kooperatifsel kalkınma alanında, Fransız araştırmalarına dayanan bir dökümantasyon bültenini gerçekleştirmek. Şimdiden, kolej ve IFC üç ayda bir kooperatifler arası dökümantasyon bülteni yayınlanmaktadır.

1- Sürekli Eğitimde Evreleşme

Kooperatif Kolejindeki sürekli eğitim birbirini izleyen üç ayrı evreden oluşmaktadır. Çizelge (2)'de özetlenen bu evreleri tamamlayan bir öğrenci, sonunda doktora diploması almaktadır. Kurumdaki eğitimin ilk aşamasından başlama zorunluğu yoktur. Çeşitli evreler için gerekli olan koşulları taşıyanlar uygun buldukları bir evreden öğrenime başlayabilirler. Ayrıca, evrelerin tümünü bitirme zorunluğu yoktur. Her evre sonunda, başarılı görülen öğrenciye o evreyi bitirdiğini gösterir belge verilir.

Kolejin eğitimindeki ilk aşama, sertifika evresidir. Bu eğitime katılmak için üniversite diploması aranmaz. Toplumsal ve mesleki deneyim sahibi olduğu kanıtlanan ve yılda en az 300 saatlik boş zamanı bulunan herkes, eğitimin ilk evresine başlayabilir. Bu eğitim için gerekli koşulları tamamlayarak sertifikaya hak kazanan kişiler, isterlerse 2. evreye geçebilirler. Bunun dışında bu eğitimi gören kişiler, Paris 5. Üniversitesinin benzer dalında öğrenim görmek için başvurabilirler.

Öğretimin 2. aşamasına, birinci evreyi tamamlayanlar dışında, birinci evredeki pedagojik eğitime eş eğitim gördükleri dosya üzerinde saptananlar da kabul edilirler. Bu evrede, sürekli eğitim araştırma ve inceleme yapılmaktadır. Bu evreyi başarıyla bitirerek diplomaya hak kazananlar isterlerse 3. evreye katılabilirler. Bunun dışında, 2. evre öğrenimini başarıyla tamamlayanlar, üniversitede hazırlık eğitimi görmeksizin lisans ve metriz öğrenimine kabul edilirler.

Giriş koşulları: Üniversite diploması aranmaz. Toplumsal ve mesleki deneyim sahibi olması ve yıllık en az 300 saatlik boş zamanının bulunması gerekir.

Kaynak: Collège Coopératif, Livret du Quinzième Anniversaire, s.4.

Çizelge (2): SÜREKLİ EĞİTİMDE AŞAMALAR

Bu aşamayı doktora evresi izler. Buraya 2. evreden gelenlerin dışında, doktora komisyonunca lisans ve metriz eğitimi kabul edilenler de alınır. Bu eğitimin sonunda, başarılı olanlara doktor ünvanı verilir.

2- Öğretime Katılma Koşulları

Sözü edilen evrelere göre adaylar, kayıt yılında uygulanan programların tümüne yada herhangi birine kaydolabilecekleri gibi, programların kapsadığı konuların herhangi birine de kaydolabilirler. Tam zamanlı öğretimde bir yada yoğun oturuma yada bir çalışma gününe kaydolunacağı gibi bir seminere de kaydolunabilir. Sözkonusu olan, tüm programlar içerisinden adayın kendisine uygun olanı seçmesidir. Programlar küme çalışmaları için önerilmiştir. Bunlar diploma öncesi çalışma, diploma yada tez çalışması biçiminde yürütülecek bir kişisel programa dayalıdır.

Kayıtlara ilişkin ayrıntıları dokuz noktada toplayabiliriz:

1. Kolej, kayıta hiç bir akademik ünvan aramamaktadır. Ayrıca bu kayıt programların tümünü hatta bir tanesini bile izlemeyi gerektirmektedir. Programlara katılma programlardan sınava girmeyi zorunlu kılmaz. Ancak, izlenen program üzerine bir rapor yazılması gereklidir.
2. Buna karşın, her stajyer kişisel bir çalışma projesinin sorumluluğunu almak zorundadır. Bu proje, stajyerlerin durumuna bağlı olarak, şu dereceden birine göre olabilir.
 - a. İkinci evreye giriş için hak sağlayan bir kolej ön çalışması (memuar)
 - b. Pratik yüksek incelemeler okulu diploması: Adı geçen okulca verilir. Bunun gerektirdiği çalışmaları tamamlayanlar üçüncü evrede öğretim yapma hakkını elde ederler.
 - c. Doktora çalışması: Bu çalışma, Paris yada bölge üniversitelerinden birinde sunulur.
3. Tam zamanlı yada tezi amaçlayan bir kayıt için adayın dosyasında şunlar bulunmalıdır:
 - a. Fotoğraflı adaylık başvurusu
 - b. Kişisel projenin kapsamı üzerine 100 satır kadar bir özet.
4. Programın öğelerinden herhangi biri için ve memuar, diploma ve tezi amaçlayan yarım gün çalışmalı kayıtlar için, yazışmayla adaylık kaydının yapılması ve yer durumuna göre adayın kabulü yeterlidir.

5. Üçüncü program hazırlık seminerleridir. Hiç bir kayıt giderini gerektirmez. Öbür programlarda ise kayıt gideri vardır.
6. Öğrenciler, düzenli olarak, zamanında gerekeni yapmalıdırlar. Yoksa, devamsızlık yada gecikme öğrenciliğe son vermeyi gerektirir.
7. Stajlar çok yoğun olduğundan, çalışmalar iki yıla yayılabilir. Buna karşı, gerekirse stajlar bir sömestr üzerine de yoğunlaştırılabilir.
8. Stajlar iki yıla yayılmışsa, ara sömestrieler inceleme gezilerine yada stajlara yada dökümantasyon çalışmalarına ve ön yazma hazırlıklarına ayrılır.
9. Stajın bitiminden sonra, stajyerler mesleki çalışmalarının yanında inceleme çalışmalarını da sürdürmek isterlerse, mektupla kolej servislerinin yardımını sağlayabilirler.

Kolejin çeşitli evrelerine kayıt olanların sayısı ve nitelikleri bakımından fikir sahibi olmak için 1973-1974 dönemi kayıt durumunu ele alalım.

ülkesi öğretim üyesi	Fransız	Yabancı (1)	Toplam
Diploma 1. YIL	28	47	76
2. YIL	14	26	40
Tez 1. YIL	9	10	19
2. YIL	22	30	52
Toplam	64	123	187 (2)

1973-1974 Öğretim Yılı Kayıt Durumu

Notlar :

- (1) Yabancı öğrenciler şu ülkelerdendir: Mısır, Almanya, Arjantin, Belçika, Brezilya, Kamboçya, Kamerun, Kanada, Şili, Kolombiya, İspanya, Mısır, Guatemala, Yukarı Volta, İran, İsrail, İtalya, Lübnan, Madagaskar, Maurice, Moritanya, Meksika, Peru, Polonya, Portekiz, R.C.A., Salvador, Senegal, İsveç, Tunus, A.B.D., Venezuela, Vietnam, Zaire,
- (2) Bu sayının 1/3 kadarı mektupla öğretime kayıtlıdır.

1974 yılının en önemli özelliği, öğretime katılan Fransız stajyerlerinin sayısındaki artıştır. Bunlar özellikle, profesyonel kooperatifçilerden oluşmuştur.

II. KOOPERATİF KOLEJİNİN EĞİTİM PROGRAMLARI

1973-1974 yılında Fransızların yanı sıra stajlara 34 ülkeden katılan öğrencilerin izledikleri programa ayrıntılarına girmeksizin, kısaca göz atmakta yarar vardır.

Program temel olarak 4 bölümden oluşmaktadır. Birinci program ekonomik ve sosyal bilimlerde hazırlık eğitimini kapsar. İkinci programda yoğun olarak kooperatifçilik dersleri yer alır. Üçüncü program ise araştırma için hazırlık seminerlerini kapsar. Dördüncü programda inceleme gezileri ve stajlar yer alır.

Programlar, genellikle dallarında uzman olan ve çeşitli ülkelere gelen bilim adamları ya da uygulamacılarca yürütülür.

Programlara ilişkin ek bilgiler aşağıdaki gibidir:

Birinci Program

Ekonomik ve sosyal bilimlerde hazırlık eğitimi: Bu hazırlık kimi öğrenciler için gelişme ve yeni şeyler öğrenme değeri de taşır. Haftada iki gündür. Bir gün sosyal bilimlere bir gün de ekonomik bilime ayrılır. Her gün, bir yandan büyük metinlere giriş bunların kavramsallaştırılmasını, öte yandan da pratik tekniklere ve bunların korunmasına ilişkin çalışmayı içerir. Bu eğitim 20 haftaya yayılır. (Kasım-Mart)

İkinci Program

Yoğun Haftalar: Ocak-Mart 1974'de 7 yoğun hafta yapılmıştır. Aşağıdaki kişiler bunu yürüttüler:

G. Lasserre

Kooperatifsel ekonomi ve Fransa'da işletme reformu

C. Vienney

Fransız kooperatif kesiminin ekonomisi

G. Lanneau

Kırsal kalkınmada mikro ve makro kooperatifçilik

ZVI Gat

Ekonomik planlama ve kooperatif köyler

De Fracy

Kooperatif işletme ve yaratıcılık sorunları

Dr. Kowalak ve Birjanek

Sosyalizm ve kooperatifçilik. Polonya örneği

M. Cepede

Kooperatif hareketler ve uluslararası örgütler

Üçüncü Program

Araştırmaya hazırlık seminerleri: Haftada 1 gün 1 seminer olmak üzere 29 hafta boyunca 5 seminer yapılmıştır.

Pazartesi : H. DESROCHE

Kooperatif kesim ve sürekli eğitim

Salı : C. VIENNEY

Kooperatif ekonomi ve katılma pedagojisi

Çarşamba : H.de FARCY ve A. CODET-BOISSE

Ekonomik antropoloji ve işletme dinamiği

Perşembe : Y. BRETONES

Pedagoji ve kırsal kalkınma

Cuma : R. COLİN ve G. GOSSELIN

Gelenek ve çağdaşlaşma. Geçiş Stratejisi

Ayrıca, Cuma akşamı (s.19-21) iki ek seminer yapılmıştır:

Cuma1 : G. KAVADIAS

Toplumsal didaktik ve kalkınma pratiği

Cuma2 : M. TALEGHANI

Toplumsal çalışma, yardımlaşma ve klinik sosyoloji.

Dördüncü Program

İnceleme Gezileri ve Stajlar: Kişisel geziler dışında, Mayıs-Haziranda iki inceleme gezisi düzenlenmiştir.

— Birincisi Fransa içinde bölgesel (Monpellier) bir gezidir. Konusu kırsal eğitim ve bölgesel kalkınma olmuştur.

— İkincisi, Kooperatif Koleji ile Kooperatifsel Araştırma Enstitüsü arasındaki bir anlaşma çerçevesi içinde Polonya'da Varşova'ya yapılmıştır.

Bu staj çalışmaları 25 haftada 750 saat sürmüştür. Bunun dışında, kişisel danışmalar da 750 saat sürmüştür.

Kooperatif kolejinin **1974-1975 yılı** programı bir önceki döneme göre değişikliğe uğratılmıştır. Bu dönemde yine dört program uygulanmaktadır. Bu programların içeriğine belirli ölçüde girerek, programlarda yer alan ders ve çalışmaların niteliklerini açıklığa kavuşturabiliriz.

BİRİNCİ PROGRAM : Başlangıç Dönemi

Bu program haftada iki gün olmak üzere 20 hafta sürmektedir. Dersler tümüyle genel konulara ayrılmıştır. Bu genel konular ekonomik bilimler ve toplumsal bilimler olarak ikiye ayrılır. Bunları daha yakından ele alalım.

1- Ekonomik Bilimler

Bu bilimler 4 ayrı bölümde incelenir.

A- İşletmelerin Yönetimi - Olay İncelemesi

İşletmelerin ekonomik ve toplumsal kalkınma planı içindeki yeri ve rolü ana konudur. Program, olay incelemesi biçiminde, işletmelerin yönetimi ve didinme yöntemlerinin yapılması ve bunların sistematik olarak öğretilmesi ile birlikte incelenir. Bu yöntemlerin derinliğine inmeyi gereksinen stajyerler için, istek üzerine kişisel danışmalarla ders dışı çalışmalar yapılır.

B- Ekonomik Çözümleme ve Araçları

Kalkınma ekonomisi ve uluslararası ekonomi temel konulardır. Bu çalışma kümesinin amacı, kalkınmanın kimi temel konularından hareketle ekonomiye genel bir girişim sağlamaktır. Bu sorunlar, incelemeye katılanlara danışıldıktan sonra şu konular çerçevesinde saptanmaktadır: İşletmenin rantabilitesi ve ulusal planlama, parasal ve finansal sorunlar, az gelişmiş ülkelerin dış ekonomik ilişkileri.

C- Sosyal Ekonomi ve Uygulamalı Ekonomi

Bu derste çeşitli inceleme konularına yer verilmektedir. Batı Andalusia (Endüli) az gelişmişliğin sosyo ekonomik etmenleri üzerine anket sonuçları; Brezilya'da 1930-1973 arasında endüstriyel gelişme; Fransızca konuşulan Batı Afrika ülkelerinin 1966'ya değin global büyümesi başlıca konular olmaktadır.

D- Toplumsal Kalkınma ve Kalkınma Stratejisi

İnsan kaynaklarının planlanması, ulusal yada bölgesel kalkınma stratejisinde artan bir önem kazanmaktadır. Toplumsal yada sosyo-kültürel kalkınmanın yalnızca ekonomik büyüme ile karıştırılmaması gerekir. Böyle bir kalkınma sosyolojisinin güncel boyutlarının gerektirdiği çözümlenme araçları ve karışım biçimleri bu dersin kapsamına alınmıştır.

2- Sosyal Bilimler

Bu bilimler de 4 ayrı bölümde programlanmıştır.

A- Sosyal Bilimlerde Klasik Metinler Okuma ve Yorumlama

Büyük sosyolojik ve/veya antropolojik düşünceler konusunda bilgi edinmek, herhangi bir araştırmada çalışma hipotezi ortaya koyabilmek için gerekli koşuldur. Bu büyük düşünceler, büyük geleneklerin biri yada ötekisi içinde yer almaktadır. Bu eski yada yeni metinlerin sunulması, yorumu ve tartışılması bu ders içinde yapılır.

B- Toplumsal Anket ve Sosyolojik Kapsamları

Tasarladıkları biçimin ötesinde, toplumsal bütünler yaşadıkları biçimde sunulmayı gerektirirler. Toplumsal anket bu sunuş için yeğ tutulan bir araçtır. Ancak, bu toplumsal anket, sosyolojik yerindelik ve temsil baskılarını karşılayabilmek için kendiliğinden olan yöntemi aşmalıdır. Bu baskıları karşılamak için böyle bir anketin hazırlanma yöntemleri, yürütme biçimi ve yorumlanması dersin kapsamını oluşturur.

C- Temel ve Uygulamalı Etnoloji

Bu incelemenin sorumlusu, etnoloji metinleri ve usulüne girişi gerçekleştirir. Ayrıca, bunun Kuzey Afrika ve daha geniş müslüman ülkelere uygulanmasını da ele alır. Bu arada sorumlunun yardımcıları, özellikle Güney Sahra Afrikasında ve Latin Amerika'nın geleneksel bölgelerinde de uygulamayı incelerler.

D- Toplumsal Çalışma ve Klinik Sosyolojisi

Bu, iki yıldan beri uygulanan bir akşam semineridir. Bu öğretim, değişik kökenle toplumsal alanda çalışan kişileri, toplumsal iş uygulamalarını, toplumsal bilim yöntemleriyle bütünlemek isteyenleri toplar. Bu bilimler, psikoloji, sosyoloji ve antropolojidir. Öğretim sorumlusu bu alanda konular sunar. Araştırma, katılanlarca sunulan olaylar üzerine gerçekleştirilir. Küme tartışması yöntemi uygulanır; uygulamalı toplumsal bilim programlarının hazırlanmasına katkıda bulunacak biçimde tasarlanır.

İKİNCİ PROGRAM: Yoğun Oturumlar

İkinci program, 18 ayrı dersten oluşan 18 haftalık bir süreyi kapsar. Dersler haftada üç gün saat 9.30 ile 16.00 arasında yapılır. Her hafta bir ders ayrılmıştır. Aşağıda verilen sıra, aynı zamanda derslerin verilme sırasını da göstermektedir.

Dersleri ve kapsamalarını kısaca özetleyelim.

1. Sürekli Eğitimden Yaşanmış Deneyler Araştırmasına

Bu ders, özellikle önemli bir toplumsal ve mesleki deneyi olanlara ve öteki yanda da bu deneyler üzerine eğilmek, benzer deneylerle karşılaştırmak ve sonunda bir araştırma çalışması biçiminde yazmak (bu çalışma ilerde bir diploma yada tez konusu olabilir) isteyenlere yöneliktir.

2. Fransa'da Kooperatif Ekonominin Görünümü

Bu, öncelikle Fransa'da var olan kooperatif örgütlerin tipi ve belli başlı sorunları üzerinde belirli bir görüşe gereksinen yabancı stajyerlere yönelik bilgilendirme oturumudur. Yalın bir sınıflama içinde (işçi üretim kooperatifleri, tarımsal kooperatifler, tüketim kooperatifleri) programı, birinci dönemde stajyerlere ve dışarıdan katılmak isteyenlere danışılarak saptanmıştır. Bu oturum aynı zamanda Fransız kooperatif biçimlerinden herhangi birini tanıyan, ancak öbür biçimlere, ulusal ve bölgesel düzeydeki kooperatifler arası kuruluşlara, örgütlere ilişkin bilgi edinmek isteyenlere de açıktır. Fransız ve yabancı stajyerler arasındaki alış verişin uluslararası kooperatifçiliğe girişi oluşturulmaya çalışılmaktadır.

3. Araştırma ve Haberleşmede Grafikle Sunuş

Bir araştırmayı simgeleştirmek yada haberleşmeden yararlanmak için olsun, grafikle sunuş sık sık başvurulmuş bir araçtır. Bu araç, iyi değerlendirilmiş bir uygulama ister. Bu açıdan grafik teknoloji laboratuvarı en gelişmiş bölümlerden biridir. Bu oturum bu laboratuvarın işlemlerine kısa fakat yoğun bir giriş öngörmektedir.

4. Bir Pedagojik Deney

Pedagojik reformda, Fransızların geliştirdiği bir deney «Kırsal Aile Çıracılık Evleri Merkezleri) güncelliğini korumaktadır. Bu oturumda söz konusu uygulama incelenmekte ve tartışılmaktadır.

5. Duyma Görme Tekniği: Sinema ve Eylemli Sosyoloji

Bilgi, öğretim ve canlandırma ile uğraşacak kişiler için amaca ve ilgili halk kesimine bağlı olarak şu yada bu görme duyma tekniğinin en uygun kullanma biçiminin ne olduğu, fiyatı, yararları ve sakıncaları ele alınır. Aynı zamanda, bu tekniklerin sonuçlarını değerlendirmek gerekir. Konuyla ilgili bu oturum, görme duyma teknikleri ve bunların pedagojik kullanımları üzerine genel bir bilgi vermeyi; teknolojinin bugünkü durumunda gelişmiş ve denenmiş bir kaç teknik üzerine bilgi vermeyi amaçlar.

6. Ekonomik Pedagojide Oyun Uygulaması

Bir kaç yıldan beri ekonomik oyunlar çoğalmaktadır. Bu oturum, çeşitli oyun tiplerini karşılaştırarak, katılanlara kendi öz amaçları ve eğitim yöntemleri ile raporlarını çözümlenmeye yardımcı olmayı amaçlar. İlke olarak, ders günlerinden her biri bir oyun kümesinin kullanılmasının koşullarının sunulması ve tartışılmasına ayrılmıştır. Oturumda, sabahları sunulan oyunun kullanılma amaçları ve koşulları üzerine bilgi verilir; öğleden sonra ise oyuna katılanların deneyleriyle karşılaştırmalar yapılır.

7. Toplumsal Canlandırma ve Araştırma

Toplumsal canlandırma, az gelişmiş ülkelerin planlanmasında ve sürekli öğretim çevrelerinde dalgalar biçiminde yayılmaktadır. Fransız 6. Planından bir bölümün bu konuya ayrıldığını belirtmekte yarar vardır. Bu uygulamanın antropolojik bir yaklaşımla nasıl ele alınabileceği oturumların temelini oluşturur.

8. Tüketim Kooperatifleri ve Tüketicilik

Tüketim kooperatifleri ve tüketicilerin korunması güncel sorunlar arasındadır. 1971 yılında Bordo'da toplanan bir kurul, dağıtım ve tüketim sorunlarına ilişkin çeşitli incelemeler yapmış, tebliğler hazırlamıştır. Bu hazırlıklar, Fransa ve Belçika deneyleri ile birleştirilerek bu oturumda ele alınmakta, tartışılmaktadır.

9. Tarımsal Kooperatifler ve Bölgesel Düzenleme.

Bu oturum, 1973 yılında Hayfa'da yapılan ulusal kollokyumun ve 1974-1975 döneminde toplanan uzmanlaşmış seminerin uzantısı niteliğindedir. Oturumda bu tebliğlere yer verilmektedir. Omurgasını tarımsal kooperatiflerin oluşturduğu köy toplulukları, hangi şans ve sınırlar içinde bir mikro yada makro bölgenin bölgesel ekonomik ve ekolojik düzenlenmesinde söz sahibi olabilir? Asıl tartışma konusu bu olmaktadır.

10. Endüstriyel Kooperatifler, Katılma, Özyönetim

İşçi üretim kooperatiflerinde son sıralarda, sürekli kooperatifçilik öğretimi gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu oturumda, Fransız kesiminde işçi kooperatiflerini tanıma konusunda bir adım atılmış ve Polonya'da aynı tip kooperatiflerle karşılaştırmaya gidilmiştir.

11. Kredi Kooperatifleri ve Artırımın Harekete Geçirilmesi

Fransa'daki belli başlı kredi kooperatiflerinden olan bölgesel kasalar yardımlaşma kredisi ve kooperatif kredisi merkez kasası'nın tanınması bu oturumun ana konusudur.

12. Uluslararası Kooperatif Tarihi-Antoloji Hazırlanması

Şimdiye dek bir çok kooperatif doktrinler tarihi yazılmıştır. Aynı şekilde bir antoloji de hazırlanmıştır. Uluslararası boyutta, kooperatif düşüncenin tarihine giriş biçiminde yeni bir antoloji nasıl hazırlanır? Böyle bir projenin yöntemleri, niteliği nedir? En iyi sayfalarını nerede ve nasıl seçmelidir? Bu oturum, ele aldığı bu konular açısından, kooperatif doktrinlerin toplumsal tarihine giriş niteliğini almaktadır.

13. Uluslararası Kooperatif Coğrafyası

Uluslararası kooperatif nüfusun istatistik değerlemesi, resmi yada resmi olmayan uluslararası kurumların işidir. Resmi kuruluşlar olan Uluslararası Çalışma Bürosu (ILO), FAO yada resmi olmayan Uluslararası

Kooperatifler Birliği (ICA) ile bu kuruluşlar arasındaki ilişkiler bu oturumda ele alınmaktadır.

14. İsveç Örneğinde Tüketim Kooperatifçiliği

İsveç deneyinde kooperatifsel dağıtım, dünyaca tanınmıştır. Bir kaç yıldan beri İsveç'e gözlem ve inceleme gezisi yapma girişimleri vardır. Bu projeyi gerçekleştirmede yararlı olacak bilgiler, oturumun konusudur.

15. İsrail Köylerinde Tarımsal Kooperatifçilik

İsrail'de bulunan Kibbutz, Moshav gibi çeşitli kooperatif biçimleri ele alınmakta ve bunların yerinde incelenmesi çalışmaları yapılmaktadır.

16. Polonya Deneyinde Üretim Kooperatifçiliği

Polonya üretim kooperatifleri ele alınırken, bu ülkede gerçekleştirilecek yerinde incelemeler için de hazırlıklar yapılmaktadır. Küçük sanat ve endüstri üretim kooperatiflerinin gelişmesinde, 5000 örgüt ve 500.000 üye ile Polonya örneği en gösterişli deneyimlerden biridir. Bu oturum, özellikle kooperatifsel endüstriyi yorumlamaktadır. Ayrıca Dođu Avrupa'nın plânlı rejimlerine sahip öbür ülkelerden de örnekler sunulmaktadır.

17. Kebek Deneyinde Kredi Kooperatifçiliği

Kebek deneyi yalnızca kredi kurumlarının gelişimiyle değil ayrıca artırım kurumlarının gelişimiyle de dikkati çekmektedir. Bu oturumda, karşılaştırmalı bir inceleme için son derece uygun olan bu deneyin tarihi, ekonomisi ve sosyolojisi incelenmektedir.

18. İnceleme Gezilerinin Hazırlanması İçin Sentez Oturumu

Üçü Fransa içinde üçü de yabancı ülkelerde olmak üzere altı gezinin hazırlıkları bu oturumda yapılır. Gezinin tarihi ve koşulları, karşılanma koşulları, istenilen program, giderlere katılma, ekiplerin oluşumu kararlaştırılır.

ÜÇÜNCÜ PROGRAM : Araştırma Seminerleri

Bu program özellikle «Pratik Yüksek İncelemeler Okulu»na kaydolan stajyerlere yöneliktir. Diploma ve doktora tezlerinin hazırlanmasını ve savunulmasını amaçlar. Konular yıllara göre değişmektedir. Bu konular ve seminerlerin yürütülmesi, kooperatifsel araştırma kümelerinden herhangi birisine

bağlıdır. 1974-1975 döneminde **üç seminer**, kooperatifçilik ve kalkınma kümesine bağlanmıştır. Bunları özetleyelim.

1. Kooperatifsel Bölgeselleşme ve Toplumsal Yaratıcılık

Daha önceki bir olay incelenmesine dayanarak, kooperatifsel ve kooperatifler arası bölgeselleşme sorununun sunulduğu söz konusudur. Öbür olaylar konferansçılarca yada katılanlarca incelenecektir. Araştırma, kooperatiflerin rolü ve sınırları ile bölgesel yada daha dar bölge düzenlenmesinde yani kalkınmanın köye indirgenmesinde kooperatifçiliğin toplumsal yaratıcılığı üzerine olacaktır.

2. Kooperatifçilik Ekonomisi

Genel konu, kooperatif kurumların kalkınma aracı olarak ekonomik yönden sunulması üzerine araştırmadır. Ekonomik ve toplumsal kalkınma planlarında kooperatiflerin yerlerinin ve rollerinin karşılaştırmalı çözümlemesi önem kazanır. 1974-1975 dönem konusu, ekonomide üretim kooperatiflerinin yeri ve kooperatifleri oluşturan birimlerin, nitelik dönüşümlerinin sonuçları ve işleme kurallarıdır.

3. Kırsal Kalkınmada Eğitim, Sosyoloji ve Pedagoji

On yıllık kalkınma deneyi; kır insanının ve ortamının tanınması; kırsal kalkınma için eğitim, amaçlar, yapılar ve yöntemler; kırsal alan yetişkinlerinin eğitimi ve ortaklaşa kalkınma; tarımsal teknik orta öğretim ve genel orta öğretim; kırsal kalkınma için eğitim stratejisi; entellektüel yatırımların planlanması başlıca inceleme alanları olmaktadır.

DÖRDÜNCÜ PROGRAM : İnceleme ve Staj Gezileri

Bu program, 1974-1975 yılında altı ayrı bölümden oluşmuştur. İnceleme ve staj gezilerinin üçü Fransa dışına üçü de Fransa içine olmuştur. Fransa dışı inceleme gezileri, İsveç, İsrail ve Polonya'yadır. Fransa içi inceleme gezilerinin **birincisi** Aquitaine'dir. Bu gezinin konusu, tarımsal ürünlerin pazarlanması ve tüketim araçlarının pazarlanmasıdır. Artan zamanda da işçi üretim kooperatifleri yada balıkçı kooperatiflerinin incelenmesi planlanmıştır. **İkinci** gezi Rhone-Alpes bölgesindedir. Konusu işçi üretim kooperatifleridir. Ayrıca, tarımsal kooperatifler, kooperatifsel dağıtım merkezleri, bölgesel kooperatifler arası deneyler de ele alınmaktadır. **Üçüncü** gezi, Normandie-Loire bölgesindedir. Konusu, tarımsal kredi bölge kasası, tarımsal kooperatifler, balıkçı kooperatifleri ve karayolu taşıma kooperatifleridir.

Bu üç gezi yapıldıktan sonra, bunlara katılan adaylar her gezi için bir gün toplanarak gezilerin raporunu sunmakta, tartışmakta ve karşılıklı alışveriş yapmaktadırlar.

III. KOOPERATİF KOLEJİNİN ARAŞTIRMA VE YAYINLARI

Kooperatif koleji eğitim çalışmalarının yanı sıra çeşitli araştırma ve yayın eylemleriyle hizmeti yayma çabası göstermektedir. Bunları iki ayrı bölümde ele alalım.

1- Dokümantasyon Servisi

Bu servis üç ayrı kolda çalışmalarda bulunur.

A- Kitaplık: Kolejin mali kaynakları ile «Pratik Yüksek İncelemeler Okulu» ve «Ulusal Bilim Araştırmalar Merkezi»nin mali kaynakları kullanılarak kooperatifçilikle ilgili geniş bir kaynak toplamasına girişilmiştir. Kitaplıkta şimdiden 10.000 ciltlik kitap vardır. Ayrıca Fransız ve 7 yabancı 200 çeşit dergi koleksiyonu da bulunmaktadır. Kitap alımının yanı sıra kitap değişimi de yapılmaktadır. Çalışmalar, halka açık bir kooperatif kitaplığı oluşturma yönündedir.

B- Döküman İrdemesi: Kitaplar ve süreli yayınlar elden geçirilip, öncelikle iki tür kayıt yapılır ve konulara göre dosyalar hazırlanır. Bu dosyalara kesilen yazılar, fotokopiler, yayınlanmamış kaynaklar konur. Pek çok sayıda olan bu dosyalara, sürekli biçimde kaynak eklemeleri yapılır. Ayrıca, üç ayda bir bu kaynaklara dayanarak, kooperatifler arası bilgi bülteni yayınlanır. Öte yandan, kooperatifçilik ve kalkınma sosyolojisi uluslararası arşivi bir biyografi bülteni çıkarmaktadır.

C- Danışma: İki tür danışma söz konusudur. Birinci tür danışma verileri ilgilidir. Bu ya kitaplıkta öğleden sonraları olur ya da araştırmacılar, kütüphaneciler yada esnitütölerce yapılan yazışmalar aracılığıyla olur. Ayrıca, pedagojik danışma türünde öğrenciler, profesörlere yada uzman asistanlara danışabilirler. Haftada ortalama olarak 6 kişiye 40 dolayında kişi danışır. Bunun yıllık miktarı 2000 dolayındadır.

2- Formasyon Servisi

Bu alandaki önemli eylemlerden birisi, uluslararası yıllık kooperatifler arası seminerlerdir. Bu eylemle birlikte, bölgesel işbirliği ve uluslararası yazışmalar da sürdürülür. Öğretim eyleminin yanı sıra, bu alandaki eylemleri ikiye ayırabiliriz.

A- Bölgesel İşbirliği: Kooperatif Koleji, bölgesel kooperatif kuruluşlar ve taşra üniversiteleri ile de işbirliği yapma yolunda girişimlerde bulunmaktadır. Bu yolda üç ayrı anlaşma yapmıştır. Bu anlaşmaları çoğaltmaya uğraşmaktadırlar. İlerde, Kooperatif Koleji tipinde, üniversite kooperatifçilik işbirliğinin gerçekleştiği bölgesel kooperatif kolejleri kurma çalışmaları da vardır.

B- Uluslararası Yazışmalar: Eski mezunlar kendi ülkelerinde işlerine yerleştikten sonra, Kolejle yazışmalar yapmaktadırlar. Giderek bunlar, kendi ülkelerinde benzer kurumların gelişmesine yardımcı olmuşlardır. Böylece, kurumlararası yazışma son 15 yıldır gelişmiştir. Örneğin, 1962 yılında Senegal'de Kooperatif Koleji kurulmuştur. Aynı yıl Tunus'ta da Kooperatif Okulu oluşturulmuştur. Cezayir'de, Tarımsal Kooperatifçiliği Geliştirme Enstitüsü 1966 yılında kurulmuştur. Bunun eylemlerini hızlandırma çabaları vardır. İsrail'de Hayfa Üniversitesi içinde kurulan, Asya-Afrika Sendikal Kooperatifçilik Enstitüsü ile ilişkiler sürdürülmektedir. Kebekte Sherbrooke Üniversitesinde, bir Kooperatifçilik Ekonomik Merkezi ve bir kürsü kurulması eylemi vardır.